

Kuidas uus pöördahi ka töötab, seda jälgib klinkripöletaja G. Safranov.

Tehas kasvas jälle

Enne neljakümnendat aastat olid tehase juhtimisohjad taanlastest direktori käes. Olnud uhke mees. Tööline oli tema jaoks nagu alamast sorti olevus. Ja mis direktor, ka ametnikud arvasid end erilisse klassi. Töölise jaoks olid väikesed korterid, aga ametnikeperedel olid ikka 7–8 tuba. Nende hulgas peeti eesti keele rääkimistki labaseks. Pursiti ikka saksat.

Kui rahvas võimule tuli ja ise tehast juhtima asus, ruttasid tollased asjamehed Kundast lahku. Ei töölisid neid taga leinanud. Ohk läks puhtamaks.

Kui läinud nädala kolmapäeval pidulikult tehase kolmanda liini käikulaskmist tähistati, siis oli selline mõte, et nüüd peaks seda mõni tehase toleaegeestest peremeestest nägema. Tal oleks, mida vaadata. Vana tehase lastud pensionile. See oli meie tsemenditööstuse eilne päev. Täna — see on kolm võimsat 150 meetri pikkust pöördahju. Täna — see on uus eterniitsehh. Täna — see on uus linnaosa mitmekorruseliste elumajadega.

Ennem oli Kundas tegu, kuhu tsementi panna. Palju see tilluke Eesti siis vajas. Tsementi

püüti müüa välisriikidesse. Kunda sadam nägi siis paljude lipude all sõitvaid laevu. Nüüd sõidavad lahte ainult kalatraalid. Tsement läheb üle kogu maa laiali raudteel. Sadam oma liivase rannaga on muutunud linnarahva puhkekohaks. Aga ega see veel tähenda, et «Punase Kunda» vabrikumärk poleks rahvusvaheliselt tuntud. Kõige rohkem viiakse seda Aafrika riikidesse. Viiakse suurtest sadamatest võimsate laevadega.

Kolmas ahi sai valmis kaks kuud ettenähtust varem. Tehase seinalehes on lõbus joonistus. Mees lükkab pöördahju. Ja tekst juures, et lükkab teise kolmandast kvartalist teise. Eks aastatega kogesid ehitajad. Eks tehase rahvas sai nüüd rohkem nõu ja jõuga aidata. Kui esimest ahju tehti, olid Kundas ka demokraatliku Saksamaa spetsialistid. Gerhard Rometsch, Wolfgang Ponanta, Franz Duhel ja Werner Schink olid ehitanud tsemenditehaseid paljudel mandritel ja paljudes maades. See oli vennalik abi. Töö juures aga kasvasid meie ehitajate oskused. Kaks kuud varem pöördahi käiku lasta — see nõudis kenasti pingutamist.

(Järg 4. lk.)

Tehas kasvas jälle

(Algas 2. lk.)

Mida tähendab uus tsemenditehas. See on 90 000 kuupmeetrit betooni ja raudbetooni, 5000 tonni metallkonstruktsioone ja 10 000 tonni tehnoloogilisi seadmeid, see on 300 000 kuupmeetrit mullatöid. Tohtud arvud. Nende arvude taga on sajad inimesed. Väga paljud tulid siia ainult hea tahtmisega. Ehitaja tööst ei taibanud nad teps midagi. Suurehituse algul oli palju juttu Boriss Kassimtsevi komsomolbrigadist. Nad olid armatuurisidujad ning betoneerijad, tegid puusepatööd ja said ka monteerijate ülesannetega hakkama. Aga põisid tulid Kundasse otse armeest aega teenimast. Polnud eriala ega midagi. Päeval vihtusid tööd teha ja õhtuti õppisid. Sedamoodi need oskused tulid. Nüüd pole Kundas enam Boriss Kassimtsevi ja tema brigadi. Selle liikmeid võib praegu kohata meie maa mitmel ehitustel. Väga paljud on Kundast sõitnud uutele suurehitustele. Paljud on ka siia paigale jäänud, hakanud tööle tsemenditehases. Seal on nüüd ka Arved Pöder, endine müürseppade brigadir. Hulk maju ehitas tema brigad. Tehase uus kontorihoonne, see oli brigadi üks viimaseid töid.

Ehitamisaeagne sign-sagin on nüüd vaibunud. Suitsu pahiivad tehase mõlemad korstnad. «Punases Kundas» mõeldakse sellele, kuidas tösta tsemendi margilisust, mil viisil suurendada toodangut. Murtakse pead selle üle, kuidas kasvatada tehase kasumit. Aga mulu saadi juba soliidne kasum. Ja tänavust aastat võib ka kiita. Kuue kuuga saadi rohkem kui 600 000 rubla kasumit, sellest rohkem kui 100 000 rubla üleplaanilist. Vana väeringu järge terve miljon. Kas pole soliid-

ne aastapäevakingitus? Uue ahju tööle hakkamine aitab alandada ühe tsemenditonna omahinda nii kahe rubla ringis. Kolmanda liini pidulikult avamisel teatas tehase direktor N. Vavilov, et ega nüüd töötajate arv nimetamisväärselt kasva. Tehase pere suureneb ainult 28 inimese võrra, kõrvtades sellega, kui läks tööle teine liin. Automatiseerimine ja mehhaniseerimine — need tööd on aukohal. Ja üks inimeste oskused ole kah kasvanud. Oskused ja teadmised. N. Vavilovi kõnest hiljutisel müütingul jäid märkmikku mõned arvud. «Punases Kundas» on praegu 56 kõrgema ja 164 kesk-eriharidusega spetsialisti. Keskaridus on 213 inimesel. Mittetatsionaarselt aspirantuuris õppijaid on 4, tehase stipendiaate kõrgemates koolides 10. Tallinna Ehitus- ja Mehhaanikatehnikumi kohalikus filiaalis käib tehasesst praegu enam kui 130 inimest. Need on arvud, millele on niisamasuguseid arve vastu seada väga vähestel vabariigi tööstustetevõtetel.

Tehase kontori ees kasvavad noored puud. Need sirguvad ka pikkade pöördahjude juures. Isegi õunapuid võib tsehhide juures näha. Iga inimene püüab ja tahab, et oleks korras nii töö kui ka tehase ümbrus.

«Punase Kunda» rahva esimehe ülesanne, see on anda ehitustele tsementi. Kolmanda liini avamisel ütles NSV Liidu Ülemnõukogu saadik klinkripöletaja Helmut Kuusk nii: «Me ei säästa jõudu ega oskust, et anda kodumaale rohkem tsementi.» Sedamoodi ütles kogu tehase pere nimel töömees, kelle rinda ehib Lenini orden. Sedamoodi ütles töömees, kes kuulub meie maa kõrgeimasse riigivõimuorganisse. Tema ütles seda, millest mõtlesid kõik.

K. KOIT